

ISSN 2224-8609

ВІСНИК

**ВОЛИНСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

№ 24

2019

Голова редакційної колегії:

Оксанич О.

д.е.н., професор, Волинський інститут економіки та менеджменту.

Заступник голови редакційної колегії:

Горбовий А.

д.т.н., професор, академік Академії економічних наук України та Інженерної академії України, Волинський інститут економіки та менеджменту.

Члени редакційної колегії:

Халецька А.

д.н.держ.упр., професор, академік Академії економічних наук України, Університет державної фіскальної служби України;

Реслер М.

д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Мукачівського державного університету, академік Академії економічних наук України;

Липчук В.

д.е.н., професор, академік Академії наук вищої освіти України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, завідувач кафедри статистики та аналізу, директор навчально-наукового інституту економіки АПК Львівського національного аграрного університету;

Гарасим П.

д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України, факультет управління фінансами та бізнесу, Львівський національний університет імені Івана Франка;

Ярош П.

доктор, проректор зі стратегічного розвитку, Wyższa Szkoła Społeczno-Gospodarcza w Przeworsku (м. Пшеворськ, Республіка Польща);

Цібакова В.

доктор, професор, ректор, Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave (м. Братислава, Словачька Республіка);

Вічіч С.

доктор, ректор, Висока Хотелийерська школа (м. Белград, Республіка Сербія);

Штефко Р.

доктор, професор, декан факультету менеджменту, Prešovská univerzita v Prešove (м. Прешов, Словачька Республіка);

Іллієв І.

д.ю.н., професор, ректор, Частен професіонален колеж «Света София» (м. Септември, Республіка Болгарія);

Магда Р.

доктор, інститут економіки, методології та інформатики, Károly Róbert College (м. Дьєндьеш, Угорщина);

Чєнчяла Ю.

доктор, ректор, Vysoká škola podnikání (м. Острава, Чеська Республіка);

Любас Б.

доктор, професор, ректор, Nadbužañska Szkoła Wyższa im. Marka J. Karpia (м. Семятиче, Республіка Польща);

Гайда В.

доктор, професор, ректор, Warszawska Szkoła Zarządzania (м. Варшава, Республіка Польща);

Спулбер Д.

доктор, дослідник кафедри соціальних та політичних наук, Università degli Studi di Genova (м. Генуя, Італія).

Відповідальний секретар:

Степанюк О.

к.т.н., доцент кафедри менеджменту організацій та зовнішньоекономічної діяльності, академік Академії економічних наук України, перший проректор Волинського інституту економіки та менеджменту.

Комп'ютерна верстка:

Горбач В.

викладач, Волинський інститут економіки та менеджменту.

Збірник зареєстрований

Міністерством юстиції України 26.05.2011

Засновник збірника

Волинський інститут економіки та менеджменту

Свідоцтво про державну реєстрацію

КВ №18123-6923Р

Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України

(економічні науки) на підставі наказу МОН України від 26.05.2014 р. № 462

Видавець:

Волинський інститут економіки та менеджменту

Адреса:

вул. Електроапаратна, 3, м. Луцьк, 43020

тел./факс.: (0332) 78-98-33

e-mail: visnyk.viem@ukr.net

Рекомендовано до друку Вченою радою Волинського інституту економіки та менеджменту

(протокол № 9 від 27 червня 2019 р.)

Опубліковані матеріали відображають точку зору авторів, яка може не збігатись з позицією редколегії збірника. Автори несуть відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

ЗМІСТ

Василик А. В., Хлібовська А. Ю. ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ШКІЛ.....	6
Данилюк Т. І. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В БІЗНЕСІ	16
Дзямулич М. І., Андрусик І. О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	23
Дзямулич М. І., Гура І. С. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ РИНКІВ	31
Захарченко В. І. ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	36
Мальцев Е. А. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РОЛІ В НАД-СИСТЕМІ	50
Маркус О. В., Придатко Ю. М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКОВОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	59
Могилова А. Ю., Швайка А. О. ДИСТАНЦІЙНІ ОСВІТНІ ПОСЛУГИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	68
Гусак Л. П., Остапенко Т. А. САМОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД В РОБОТІ ФРІЛАНСЕРА.....	81
Рилєєв С. В., Столяр Л. Г. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИИЧХ ВИТРАТ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	88
Савченко О. Р. СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ.....	100
Сапожкова О. М. КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА	110
Семенча І. Є., Горбунова Ю. Р. СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ТА ВПЛИВ НА ДОХІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ.....	119
Слободянюк О. В., Вдовиченко І. О. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	132
Сяська О. В. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ДИНАМІКИ КОМУНАЛЬНИХ ТАРИФІВ В УКРАЇНІ НА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ.....	143

Черниш І. В., Кузьменко Л. Ю., Новаковська М. С.

ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ 151

Черниш І. В., Шепелєва А. О., Левченко О. В.

КОНЦЕПЦІЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ У КОНТЕКСТІ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..... 162

Шматковська Т. О., Муран А. Я.

ОБЛІК В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА 172

[Planning of the activity of an enterprise]. Zhytomyr: ZhDTU. – 580 p. [in Ukrainian]

11. Valuev B. I. (2012). Nekotorye aktualnye problemy P(S)BU 16 “Rshody” [Some particular problems of P(C) BO 16]. Ekonomika: realii chasu. - Economics: realities of the time. #1 (2). Retrieved from http://www.nbu.gov.ua/e-journals/econrch/2012_1/12/vbiapv.pdf.

УДК 351 (477)

Савченко О. Р., к.е.н., доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ

THE SYSTEM OF PUBLIC ADMINISTRATION OF UKRAINE

У статті актуалізовано необхідність створення та функціонування ефективної системи державного управління як невід’ємної складової розвитку держави.

Основним теоретичним підґрунтям статті є наукові положення та доробки про сучасну систему державного управління, її структурну будову, функціональні аспекти, оцінку якості та ефективності роботи, нормативно-правове врегулювання, відповідність зовнішнім вимогам.

Узагальнено та розглянуто структуру елементів системи державного управління, яка складається з суб’єкта та об’єкта управління, механізму взаємозв’язків, входу та виходу; наведено особливості їх взаємодії та умови, що визначають характер системи з внутрішнього та зовнішнього середовищ. Названо ознаки державної влади, яку застосовує держава як організація політичної влади в суспільстві, як соціальний і політичний інститути. Показано, як держава проявляє свою владу через механізм державного управління.

Запропоновано графічну модель спрощеної поелементної системи державного управління та відображено важливість дієвості її функціонування в розрізі циклу: вхід → цілі, завдання → виконання → результати на виході. Показано два середовища системи, які визначають рівень її ефективності та відповідності: внутрішнє, що реалізується через механізм взаємозв’язків (прямі та зворотні), та зовнішнє, тобто його функціональний запит до системи, який є запитом надсистеми до системи з певними властивостями, а властивості системи – це здатність підтримувати зв’язки певного виду.

Визначено низку основних чинників та обставин, які сьогодні є підґрунтям для змін діючої державної системи управління. Перехід до належного урядування (Good Governance), де громадяни та інституції громадянського суспільства є партнерами держави, сприятиме наблизенню відповідності вітчизняної державної системи до світових вимог та принципів роботи – публічності, відповідальності та ефективності.

Ключові слова. Держава, публічне управління, система, суспільство, механізм управління, чинники.

The article emphasizes on the necessity for creating and functioning of the effective public administration system as an integral part of state development.

Scientific guidelines and achievements concerning contemporary system of public administration form the main theoretical basis of the article as well as its format, functional aspects, evaluation of quality and efficiency, legal and regulatory aspects, and conformity of external requirements.

The article is aimed at considering and generalizing the structure of the elements for public administration system which consists of administrative subject and object, the mechanism of interrelationships, input and output; the article also considers the peculiarities of their interrelationships as well as the conditions that determine the nature of the system from internal and external environment. The information is given dealing with the indications of governmental authority that is used by the state as an organization of political power in a society, as social and political institutions. It is shown how the state demonstrates its power through the mechanism of public administration.

The article proposes some graphic model of a simplified element-wise system of public administration. It also shows the importance of efficiency of its functioning in terms of a cycle: input → goals, tasks → execution → output results. It focuses on two system environments which determine the level of its efficiency and compliance: internal, that is, realized through the mechanism of interrelationships (direct and reverse), and external, i.e. its functional enquiry of a supersystem to a system with certain properties, and system properties are the abilities to maintain relations of a certain kind.

The article also indicates a number of key factors and conditions that serve today as a basis for changing current system of public administration. The transition to Good Governance where citizens and institutions are the partners of the state will contribute to approximation of the compliance of the domestic state system to global requirements and working principles, that is, publicity, responsibility and efficiency.

Key words. *State, public administration, system, society, management mechanism, factors*

В статье актуализировано необходимость создания и функционирования эффективной системы государственного управления как неотъемлемой составляющей развития государства.

Основным теоретическим основанием статьи являются научные положения и достижения современной системы государственного управления, ее структурного строения, функционального аспекта, оценки качества и эффективности работы, нормативно-правового регулирования, соответствия и адаптивности внешним требованиям.

Обобщена и рассмотрена структура элементов системы государственного управления, которая состоит из субъекта и объекта управления, механизма взаимосвязей, входа и выхода; приведены особенности их взаимодействия.

Предложено графическую модель упрощенной поэлементной системы государственного управления и важность действенности ее функционирования в разрезе цикла: вход → цели, задачи → выполнения → результаты на выходе.

Определен ряд основных факторов и обстоятельств, которые сегодня являются основой изменений действующей государственной системы управления. Переход к надлежащему управлению (Good Governance), где граждане и институты гражданского

общества являются партнерами государства, будет способствовать приближению соответствию отечественной государственной системы мировым требованиям и принципам работы - публичности, ответственности и эффективности.

Ключевые слова. *Государство, публичное управление, система, общество, механизм управления, факторы.*

Вступ. Держава як гарант безпеки та територіальної цілісності, представник інтересів суспільства і власних на міжнародній арені, сьогодні потребує впровадження у практику державного управління сучасних теорій і методологій, зокрема переходу до нового публічного управління (New Public Management) та належного врядування (Good Governance), де громадяни та інституції громадянського суспільства є партнерами держави [13]. З позицій нового підходу останні беруть активну участь у державотворенні й задають характер державному управлінню через відображення нагальних суспільно-територіальних потреб, проблем та вимог. Відповідно, особлива увага при цьому надається якості прямих та зворотних зв'язків, відкритості державних інститутів до співпраці з суспільством і його представниками. Отже, дана проблема пов'язана з важливим практичним завданням подолання кризових явищ у державному управлінні та науковою проблемою визначення системного бачення державного управління на сучасному етапі розвитку України.

Серед проблем державного управління в Україні варто виокремити наступне:

- за роки незалежності України утворилась гібридна (змішана) система державного управління, суттєвими недоліками якої є відсутність єдності, цілісності, послідовності в діяльності органів влади різних рівнів, її низька якість та неадаптивність з боку зовнішніх загроз та внутрішніх викликів;

- недостатня ефективність діяльності державної влади та її апарату (закритість для соціуму, бюрократизм, корупція тощо);

- сформована в Україні централізована модель регіональної політики наразі практично вичерпала свої можливості й гальмує її територіальний розвиток. «Роздутість» структури державного апарату має проблеми організаційного механізму – неадекватний розподіл державних функцій та повноважень між органами влади, недосконалість визначення змісту цих функцій, їх неузгодженість та дублювання, складні міжбюджетні відносини та інші [1; 2, с. 12; 8, с. 4].

Названі проблеми, а також глобалізаційні та євроінтеграційні процеси держави вимагають сьогодні якісного підходу до побудови нової системи державного управління.

Аналіз останніх досліджень. Наявність потужного наукового доробку з дослідження структурної будови державного апарату та його служб, функціонального аспекту державного управління, оцінки його ефективності та

якості, нормативно-правового врегулювання, напрямів вдосконалення та реформування доводить актуальність даної проблематики та значну увагу до неї з боку науковців.

Так, дослідженню напрямів еволюції державного управління присвячено багато праць як вітчизняних, так і закордонних фахівців. Зокрема, В. Желябін підкреслює, що в незалежній Україні при багатопартійній політичній системі “номенклатура” є правлячою елітою без реальних турбот про благо народу [3]. О. Кучабський доводить, що без формування соціально-активного прошарку, котрий здатний генерувати колективні інтереси та контролювати діяльність влади, будь-які управлінські реформи залишаться неефективними [6]. М. Пасічник аналізує приклади успішного впровадження концепції нового публічного менеджменту в зарубіжних країнах і підкреслює, що Україна потребує впровадження елементів цієї концепції, яка зможе наблизити державну службу до пересічних громадян, підвищити якість послуг та виявити, чого насправді потребує населення [10]. В. Стрельцов визначає належне європейське урядування як взаємопов’язану діяльність інституцій ЄС, національних органів державної влади, місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства щодо вироблення, впровадження політики [12].

Важливими доробками у проблемі створення якісної системи державного управління є напрацювання науковців із питання адаптації системи держави до умов її функціонування. Так, Л. Растригін наголошує на потребі адаптації держави до зовнішнього геополітичного середовища й на тому, що для аналізу та моделювання цього процесу доцільно залучити методи адаптації складних систем [11]. Г. Мельников доводить, що теоретичною основою моделювання еволюційних та адаптаційних процесів у державі може бути системологія, яка розглядає закономірності еволюції й адаптації системи до змін функціонального запиту надсистеми, до якої належить система [9]. Д. Єльчанінов розглядає вплив зовнішнього середовища на функціонування держави з позиції системології, при цьому він аналізує залежність функціональної моделі держави від вимог міжнародних організацій, демонструє їх вплив на адміністративно-територіальний устрій держави та її бюджет [5, с. 1]. Усі вищезгадані та значна кількість інших досліджень свідчать про суттєві напрацювання з визначеної проблематики. Поряд з цим, вони все ще недостатньою мірою відображають теоретичні та методичні підходи щодо вивчення актуальних аспектів системного бачення державного управління з позицій сучасного характеру особливостей функціонування держави в цілому і її становища в міжнародному полі зокрема.

Методика досліджень. Основним теоретичним підґрунтям статті є наукові положення та здобутки сучасної системи державного управління.

У процесі роботи використано низку загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, взаємопов’язаних та послідовно застосованих у загальній

логіці аналізу: факторний аналіз – для визначення чинників системи державного управління; схематичний – для представлення теоретичних і практичних положень роботи; прийоми абстрактно-логічного методу – для теоретичних узагальнень та формування висновків.

Постановка завдання. Оскільки визначена проблематика є достатньо глибокою з позиції поелементної структури, факторного впливу, функціонального механізму, часового простору і територіального визначення, **метою статті** є розробка спрощеної моделі системи державного управління України в контексті характерних особливостей її сучасного функціонування.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких **завдань**: 1) розглянути структуру елементів системи державного управління, особливості їх взаємодії та умови, що визначають її характер у середині й на зовнішньому полі; 2) розробити спрощену поелементну модель системи державного управління; 3) поглибити теоретико-методичні засади функціонування даної системи, визначивши її основні проблеми та напрямки їх вирішення.

Результати досліджень. Розкриваючи питання системності державного управління, перш за все, визначимо склад її елементів. Загально відомо, що кожна відкрита система, яка перебуває під дією численних факторів, складається з суб'єкта та об'єкта управління, механізму взаємозв'язків, входу та виходу. У досліджуваній системі саме **держава** виступає **суб'єктом управління**, вона є офіційним представником усього суспільства, здійснює практичний, організуючий і регулюючий вплив на суспільну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження або перетворення, спираючись на свою владну силу. Через державні структури й механізми формується і закріплюється всезагальна воля, що надає державним рішенням обов'язковий характер виконання; лише їй належить *легітимна монополія* на законодавчі та примусові дії; у вигляді форми суспільства вона виступає одночасно і структурою, і механізмом суспільного самоуправління.

Кожна держава, як організація політичної влади в суспільстві, як соціальний і політичний інститут, проявляє себе у «зовнішніх» стосунках саме через практичне застосування державної влади, яка здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Серед них органи виконавчої влади займають визначальне (ключове) місце та суттєво впливають на здійснення публічного адміністрування загалом, адже беруть участь в усіх видах адміністративних проваджень.

До ознак виконавчої влади відносимо [7, с. 98]: 1) *організаційний* характер влади, що виявляється в усіх сферах суспільних відносин та зв'язків, на які впливає державне управління: економічній, політичній, соціальній, культурній, національній, охоронній тощо. Виконавча влада безпосередньо організовує внутрішній правопорядок, оборону, суспільну і державну безпеку, здійснює організаційні, координаційні та контрольні функції стосовно

найрізноманітніших явищ суспільного життя; 2) дія впливу є *безперервною*. Тобто виконавча влада, відповідаючи вимогам динамічного розвитку суспільних процесів, діє постійно і цілеспрямовано, перебуваючи в постійній взаємодії з ними, стикається з новими суспільними явищами; 3) *прерогативний* характер виконавчої влади. Поява нових, не врегульованих чинним законодавством суспільних відносин викликає необхідність їх негайної регламентації органами виконавчої влади; 4) *універсальний* характер, оскільки здійснюється на території держави всюди, де проживають люди, де виникають суспільні відносини. Межі виконавчої влади збігаються з кордонами держави; 5) *предметний* характер виконавчої влади, тобто наявність у розпорядженні виконавчої влади значних ресурсів: правових, інформаційних, економічних, технічних, ідеологічних, що забезпечують реальність організаційно-управлінського впливу на суспільні процеси; 6) наявність ієрархічно побудованого, чітко структурованого апарату виконавчої влади.

Суспільство в системі виступає об'єктом управління, який згідно з поглядом авторського колективу В. Дзюндзюка, О. Коротич, Н. Мельтюхової, Н. Миронової, Г. Одінцової, потребує державно-управлінського впливу. Елементами суспільства є люди, їх колективи, що взаємодіють між собою з приводу реалізації індивідуальних (і групових), приватних, а також суспільних інтересів. Об'єктами державного управління з боку держави виступають ті суспільні відносини, види діяльності і соціальні ролі, які безпосередньо пов'язані з виробництвом матеріальних і духовних продуктів, відтворенням соціальних умов життєдіяльності людей [4].

До механізму взаємозв'язків як компонента управлінської системи відносимо: керуючий вплив, тобто комплекс цілеспрямованих і організуючих команд, заходів, прийомів, методів, за допомогою яких здійснюється вплив на об'єкт і досягаються реальні зміни в ньому. Додамо, що механізм державного управління – це система елементів, призначена для практичного здійснення державного управління та досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, методи, важелі, політику та інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційним забезпеченням; зворотні зв'язки, тобто інформація для суб'єкта про результативність керуючого впливу та зміни в об'єкті. Зворотні зв'язки – це реакція об'єкта на управлінські імпульси суб'єкта у формі певних дій (згоди та підпорядкування або незгоди, непокори і навіть протидії) і відповідної інформації (про поведінку об'єкта, про сприйняття та виконання «управлінських команд»).

Крім того, виокремлюємо вхід та вихід системи.

З точки зору системології, функціональний запит до системи – це запит надсистеми на систему з певними властивостями, а властивість системи – це здатність підтримувати зв'язок певного виду [9]. Такий запит можна моделювати входами та виходами системи. Тому функціональний запит

надсистеми повністю визначає внутрішні процеси системи і їх взаємозв'язок. Якщо дотримуватися даного підходу, то надсистемою будемо вважати міжнародне поле (середовище), у якому займає певне місце Україна як самостійна і незалежна держава зі своїми ресурсами, товарами, послугами, і яке вона сьогодні прагне якнайбільшою мірою утвердити і розширити задля своїх власних інтересів. У зв'язку з цим до України як системи висувається з боку надсистеми відповідний запит, тобто вимоги. Оскільки система має вхід та вихід, то моделювання запиту через них визначає характер, склад та структуру внутрішніх процесів, що їх необхідно запровадити в Україні.

Сьогодні визначальними чинниками, які є на вході в систему, слід віднести: ресурсне забезпечення України (енерго-, фінанси, технології, інформація, ін.); політика країн-сусідів (сьогодні особливо – Росії та Угорщини); вимоги міжнародних організацій у досягненні консенсуму «кредити-реформи» тощо. Виходом системи слід вважати загальне положення України на міжнародному полі, тобто фактичний стан перетворень державної системи, її ефективність і дієвість, економічний та інституційний розвиток, рівень гуманітарних положень держави (моніторинг результатів управлінської діяльності на всіх рівнях основних міжнародних індексів, що вимагають дослідження як кількісних, так і якісних показників стану суспільства в політичній, соціальній, екологічній та інших сферах) тощо.

Ураховуючи склад вищеприведених елементів системи державного управління, на рис. 1 приведена її спрощена модель.

Запропонована система державного управління формує загальну картину функціонування держави у складі її основних компонентів як єдиного організму, стан якого визначається умовами та чинниками як її міжнародного (зовнішнього) оточення, так і всередині країни. Важливою передумовою ефективного функціонування державної системи є їх урахування, тобто своєчасне забезпечення зв'язку в циклі «вхід системи → постановка цілей та завдань усередині системи → забезпечення їх виконання в розрізі скоординованих прямих та зворотних зв'язків → видання потрібних результатів на виході системи». Натомість численні існуючі проблеми сучасного державного управління є бар'єрами для рівноправного та ефективного перебування нашої держави у світовому полі. А результати системи на виході, всупереч «проведеним» реформам і певним змінам всередині держави, усе ще не відповідають тим результатам, які б сьогодні хотіли бачити міжнародні організації ЄС як ініціатори і кредитори щодо їх впровадження. Саме тому необхідність реформування діючої системи постає з усе більшою актуальністю.

До основних чинників потреби реформування можемо віднести: 1) дефакто «гібридну» війну на сході України, розміщення України в центрі Європи, що викликає великий інтерес усього світу до нашої держави;

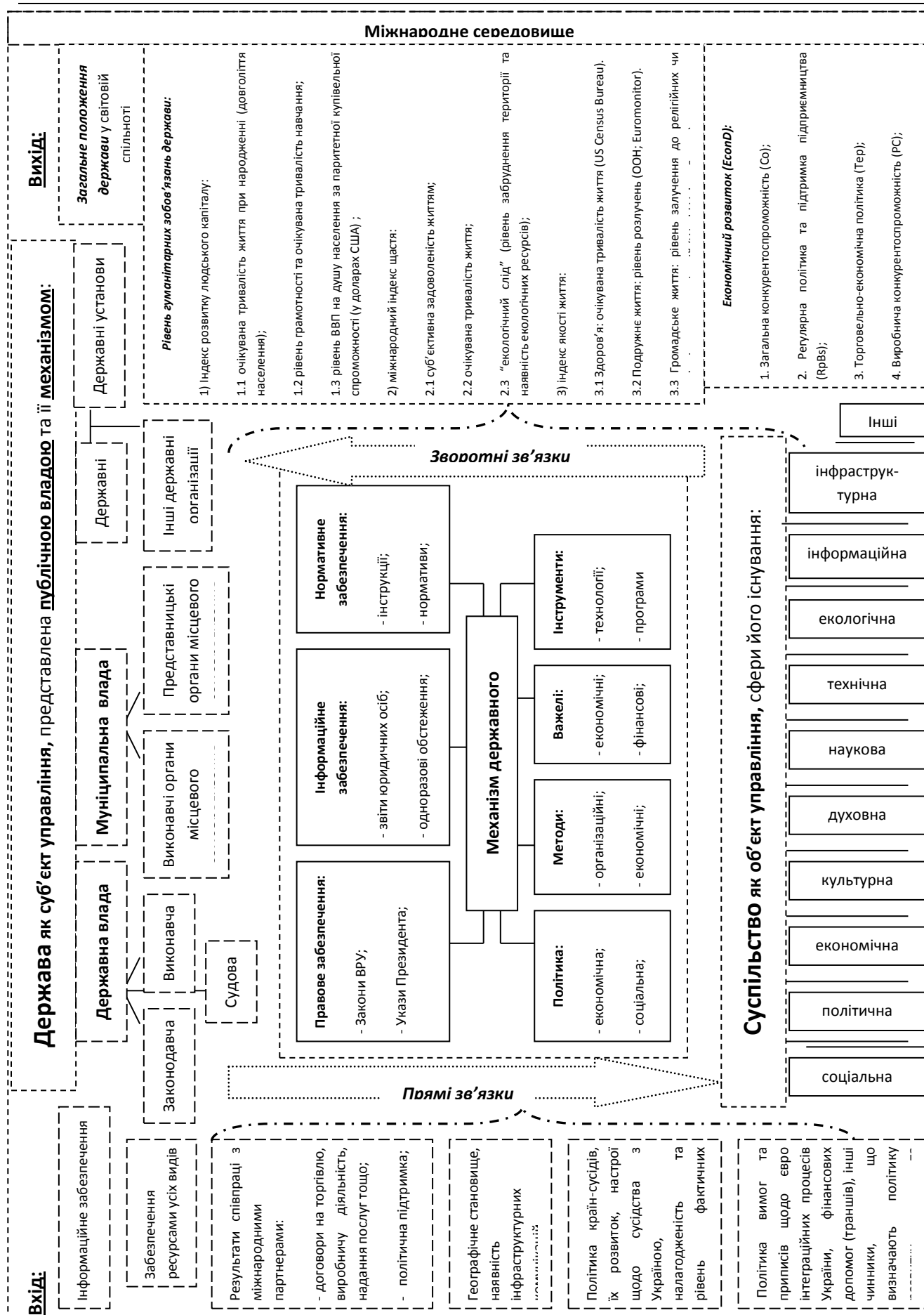

Рис. 1. Модель системи державного управління

Джерело: авторська розробка.

2) прихід до влади політичних сил, які докорінно змінили курс міжнародної співпраці з наростанням впливу ЄС через систему допомог та вимог; 3) соціальну спроможність та бажання суспільства до розвитку, початковий етап формування держави, природну наділеність України багатими землями та іншими ресурсами тощо.

Названі й інші чинники та обставини, які сьогодні мають стати підґрунтям для змін у системі державного управління, серед яких: мобілізація життєвих сил суспільства, його активізація в полі перетворень державного управління (спільне, партнерське управління) на користь державного менеджменту; зростання ролі регіонів як допоміжної і добре поінформованої одиниці проміжного рівня системи державного управління при прийнятті державно-управлінських рішень; подолання корумпованості органів влади, створення належних судової та антикорупційної систем, інші заходи щодо забезпечення прозорості та сумлінності діянь державних службовців, державних структур; забезпечення відкритості діяльності органів державної влади через інформаційний простір шляхом застосування засобів електронного урядування, ЗМІ (мас-медіа), зв'язків із громадськістю, використання мережі Інтернет; забезпечення належної відповідальності службовців за ефективність роботи системи державного управління, а також за злочини чи бездіяльність тощо.

Проведення факторного аналізу середовищ системи державного управління з метою їх ідентифікації є завданням подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Будник М. А. Трансформація системи державного управління України в умовах суспільно-політичних змін (регіональний аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / М. А. Будник; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Київ, 2011. – 21 с.
2. Буравлев Ю. М. Проблемы реформирования и управления системой государственной службы в Украине // Государство и право. – М.: Наука, 2010 № 7. – С. 10–18.
3. Желябін В. О. Еволюція управління у контексті державного управління / В. О. Желябін // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2009. – Вип. 38. – С. 167–173.
4. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / НАДУ при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 1: Теорія державного управління / редкол.: В. М. Князєв (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. Київ: НАДУ, 2011. С. 157.
5. Єльчанінов Д. Б. / Системологічний підхід до функціонального моделювання в державному управлінні / Д. Б. Єльчанінов // Теорія та практика державного управління. – 2010. – № 1 (28). – С. 1 – 8.

6. Кучабський О. Шляхи підвищення ефективності державного управління в контексті еволюції компонентно-функціональної структури суспільства / О. Кучабський // Ефективність державного управління. – 2008. – Вип. 14/15. – С. 286–292.
7. Криворучко В. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного управління / В. Криворучко // Адміністративне право і процес. – 2018. - №3. – С. 95-99.
8. Іжа М., Андрій Крупник / Трансформація публічного управління в умовах соціальнополітичної модернізації України / М. Іжа., А. Крупник // Збірник наукових праць Одеського регіонального інституту державного управління. – 2012. – № 4 (52). – С. 3 – 7.
9. Мельников Г. П. Системология и языковые аспекты кибернетики / Г. П. Мельников. – М. : Советское радио, 1978. – 366 с.
10. Пасічник М. Досвід імплементації елементів нового публічного менеджменту / М. Пасічник // Управління сучасним містом. – 2008. – № 1-4/1-12 (29–32). – С. 21–27.
11. Растрин Л. А. Адаптация сложных систем / Л. А. Растрин. – Рига : Зинатне, 1981. – 375 с.
12. Стрельцов В. Ю. Формування та розвиток концепції європейського врядування / В. Ю. Стрельцов // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. – 2009. – Вип. 1 (35). – С. 377–384.
13. Сурмін Ю. П. Методологічні аспекти реформування державного управління в Україні / Ю. П. Сурмін // Державне управління: теорія та практика. – 2010. – № 1. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Dutp/2010_1/txts/10sydpduu.pdf

References

1. Budnyk MA Transformation of the system of public administration of Ukraine in the conditions of socio-political changes (regional aspect): author's abstract. dis for the sciences. Degree Candidate state sciences exercise : special 25.00.02 "Mechanisms of state administration" / MA Budnik; National acad. state exercise under the President of Ukraine. - Kiev, 2011. - 21 p.
2. Buravlev Yu. M. Problems of Reforming and Managing the System of Public Service in Ukraine // State and Law. - Moscow: Nauka, 2010, No. 7. - P. 10-18.
3. Zhelyabin VO Evolution of Management in the Context of Public Administration / VO Zhelyabin // Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy. - 2009. - Vip. 38. - P. 167-173.
4. Encyclopedia of Public Administration: 8 tons / NAPA under the President of Ukraine; sci. ed. Board: V. V. Kovbasyuk (head) and others. T. 1: Theory of Public Administration / Editorial: V.M. Knyazev (co-chairman), I.V.Rosuputenko (co-chairman) and others. Kyiv: NAPA, 2011. P. 157.

5. Yelchaninov D. B. / Systematic Approach to Functional Modeling in Public Administration / D. B. Yelchaninov // Theory and Practice of Public Administration. - 2010. - No. 1 (28). - P. 1 - 8.
6. Kuchabsky O. Ways of increasing the efficiency of public administration in the context of the evolution of the component-functional structure of society / O. Kuchabsky // Efficiency of public administration. - 2008. - Vip. 14/15 - S. 286-292.
7. Krivoruchko V. Bodies of executive power as subjects of administrative management / V. Kryvoruchko // Administrative law and process. - 2018 - №3. - P. 95-99.
8. Iha M., Andriy Krupnik / Transformation of public administration in the conditions of socio-political modernization of Ukraine / M. Izha, A. Krupnik // Collection of scientific works of the Odessa regional institute of public administration. - 2012. - No. 4 (52). - P. 3 - 7.
9. Melnikov G.P. Systemology and Language Aspects of Cybernetics / G. P. Melnikov. - Moscow: Soviet Radio, 1978. - 366 pp.
10. Pasichnyk M. Experience of Implementation of Elements of New Public Management / M. Pasichnyk // Management of a Modern City. - 2008. - No. 1-4 / 1-12 (29-32). - P. 21-27.
11. Rastrigin L. A. Adaptation of complex systems / L. A. Rastrigin. - Riga: Zinatne, 1981. - 375 p.
12. Streltsov V. Yu. Formation and development of the concept of European governance / V. Yu. Streltsov // Current problems of public administration: Sb. sciences Ave. - 2009. - Vip. 1 (35). - P. 377-384.
13. Surmin Yu.P. Methodological Aspects of Reforming Public Administration in Ukraine / Yu P. Purmin // Public Administration: Theory and Practice. - 2010. - No. 1. - Access mode: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Dutp/2010_1/txts/10synduu.pdf

УДК 519.868:005.21.591.452

Сапожкова О. М.

Національний університет «Києво-Могилянська Академія»

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

A CONCEPTUAL MODEL OF STRATEGIC PARTNERSHIP LIFE-CYCLE

Стаття присвячена розробці концептуальної моделі життєвого циклу стратегічного партнерства. Для розробки моделі життєвого циклу використовується концептуальна інтегрована модель створення цінності, яка передбачає, що цінність створюється для клієнтів, співробітників, бенефіціарів та партнерів. Кожен з партнерів, відповідно, створює цінність для іншого. Таким чином, стратегічне